

G. B. Cover-Up in the Disappearance of Wallenberg.” *Uo.*, 1991. december 28. Részleteket közöl Wallenberg állítólagos többszörös magyarországi megbízatásáról és meggyilkolásának lehetséges okairól Schiller, Berndt: *Raul Wallenberg*. Neues Leben Verlag, Berlin, 1993, valamint Sudoplatov, Pavel és mtsai: *Special Tasks*. Little Brown, Boston, 1994. Lásd még Ember Mária: „Wallenberg elrablása”, *Budapesti Negyed*, III. évf., 2. sz., 1995. nyár, 181–208. o. A CIA egyik, a titkosság alól nemrég feloldott jelentése szerint, Wallenberg az Office of Strategic Services (később CIA) ügynökeként érkezett Magyarországra. Lásd „The Angel Was a Spy.” *U. S. News & World Report*, 1996. május 13.

149. 1960-ban Wallenberg az elsők között kapta meg a Yad Vashem Igaz Ember kitüntetését. 1979. december 11-én a Yad Vashem neki adományozta legmagasabb kitüntetését, amelyet féltestvére, a genfi Guy von Dardel professzor vett át. Raoul Wallenberg előtt 1987 áprilisának elején a magyarok is tisztelegtek. Szobrát, Varga Imrénének a korábbi budapesti amerikai nagykövet, Nicholas M. Salgo által megrendelt munkáját, egy parkban állították fel, a Szilágyi Erzsébet fasorban. Wallenbergről további részleteket lásd Randolph L. Braham könyvének hivatkozásaiban: *The Hungarian Jewish Catastrophe. A Selected and Annotated Bibliography*. New York, Institute for Holocaust Studies of The City University of New York, 1984, 268–272. o. Lásd továbbá Bajtay Péter, *Emberirtás – embermentés*. Katalizátor Iroda, Bp., 1994.

150. Hilberg: *The Destruction of the European Jews*. 447–448. o.

151. Lásd Weissmann-nak a Zsidó Világkongresszus londoni fiókjában működő Alex L. Eastermanhoz küldött táviratát az izraeli Rehovotban lévő Weizmann Levél-tár iratai között.

152. Miguel Angel de Muguero, a budapesti spanyol követ a német bevonulás után nem sokkal visszatért Madridba.

További részleteket közöl a tangeri kapcsolatról, különösen Renee Reichmann és Éva lányának szerepéről David Kranzler: *Thy Brother's Blood. The Orthodox Jewish Response During the Holocaust*. Mesorah Publications, New York, 1987. 247–254. o.

153. Ez a tangeri felajánlás legális cselekvési lehetőséget adott a Nemzetközi Vöröskeresztnek a magyarországi mentőmunkában való részvételre. Lásd fentebb a „Nemzetközi Vöröskereszt” c. szakaszt és a 29. fejezetet.

154. A tárgyalások augusztus 2-án folytatódtak. Lásd Gergely feljegyzéseit ezekről a találkozásokról Munkácsi könyvében, *i. m.*, 208–212. o.

155. Elek László: *Az olasz Wallenberg*. Széchenyi Kiadó, Bp., 1989. Perlasca 1944. március 19-től 1945. január 13-ig terjedő naplóbejegyzéseit lásd az 57–110. oldalakon. Lásd még Magyar Péter: „Perlasca az álspanyol ellenálló”. *Magyar Hírlap*, 1989. április 8., valamint Michael Ryan: „A Simple Deed With Awesome Power.” *Parade Magazine*, 1990. augusztus 19.

156. Lévai, *Fehér könyv, i. m.*, 143–144. o. Más források, különösen a nyolcvanas évek végén írottak a Perlasca által megmentett zsidók számát 5200-ra teszik.

157. Perlasca, aki szinte teljesen elfeledve élt Padovában a nyolcvanas évek végéig, nagy sokára elnyerte az általa megmentettek elismerését, akárcsak a Yad Vashemét, amely 1988. június 9-én Igaz Kereszténnyé nyilvánította. 1989 áprilisában a Magyar Népköztársaság Csillagrendjét kapta meg, majd egy hónappal később mind a zsidó közösség, mind pedig a magyar országgyűlés ünnepi megemlékezést tartott jelenlétében. Padovában halt meg 1992. augusztus 15-én, 82 éves korában. Lásd még: Harasányi Iván: „A budapesti spanyol követség által az 1944. évi üldözések idején védelemben részesített magyar zsidók névsora,” *Holocaust Füzetek*, No. 3, 1993, 46–104. o.